

قۇيرانى حكومىتى فۇرئىسا و نازايى تىيىكانى قوتا بيان! . نورى بىشیر

قۇيرانىكى گۇورى يىخى فۇرئىساي گرتوو و كارىگىرىيىكانى لى
ھىموو بوارىكانى كىمىگادا دىبىرنىن، ئىم قۇيرانى تىنيا تايىت
بى فۇرئىسا نىيى، بىككوو گى و بىشى لى قۇيرانى گشتى سىستىمى
سۇرمایىدارى ئۇرۇپادايى. ئۇلار سۇرتا بى نازايى تىيى قوتا بيان
دىستى پىكىردى، بىھى و بىلامنىدانى ولى حكومىت و فراوانىوونى
ھاوېشتى كىمىلایىتى، خىرىكى بىر و نازايى تىيىكى گشتىر و
سیاسىتر دىوات و خواستىكانى قوتا بيان، كىكاران و توئى
بىبىشكانى كىمىگى لى يىك نىزىك دىكاتىو.

نازايى تىيىكانى قوتا بيان لى ۱۷ سىپتىمىبىر و لى قوتا بخانىكانى
ناوئى و ئامادىيى گىگى ھىزارنىشىنىكانى دىوروبىرى پاریس
دىستىان پىكىردى، لى دىزى ھىلومىرجى خراپى خوئىدن و كىموكوىيىكانى
سىستىمى پىروردى. كىمى مامىستا، كىنى و خراپى بىنای
قوتا بخانىكانى، نىوونى سىستىمى گونجاوى ساردىردى و
گىرمىردى و، قۇر بىلغى پىللىكانى، كى ھىندىك جار ژمارى قوتا بيان
تىپاندا دىگاتى ۴۰ كىس، لى كىش سىر كىيىكانى. ھىروھى قوتا بيان
نازاین لى سىستىمى ئىلىكترىنى پاركىرسىپ (Parcoursup) كى
حكومىت بى داواكردى و دابىشكىردى شوئى خوئىدن لى زانكى و
دامىزراوكانى خوئىندى بىل بىكارى دىھىندى.

بىردىوامى نازايى تىيىكانى و بىوولامى حكومىت، ھاوېشتىكى
فراوانى بى قوتا بيان دروست كىردو، لى دایك و باوكى قوتا بيان و
سندىكا و كىخراوكانى مامىستایان و، تا دىگاتى يىك تىيى
كىكارىيىكانى و حزبى كىمىنىستىكانى. لى بىرامبىردا، حكومىت بى
ھىزىكانى پىلىس پىنای بى سىركوت بىردو و گازى فرمىسكىز،
ئاوپىزىن و فىشكى لاستىكى بىكارھىناو و بى سىدان كىسى دىستىگر
كىردو. بىپى ئۇ ئامارانى لى میدىكاندا بىل و بوونى تىو،
ژمارى دىستىگرىراوان بى ھىزاران كىس گىشتوو و بىشكى زىریان
لى تىمىنى خوار ھىزدى سادىدان. ھىروھى لى ئىنجامى
پىكدادانىكاندا، قوتا بيان و كارمىندان و ئىندامانى پىلىس بىرىندار
بوون و زىيان بى ژمارى يىك شوئى و بىنا گىشتوو.

بىلام سىركوت و چىواشكىكارى حكومىت و حزبى استىوكانى

[illegible]

قوتابیان له بهرامبه‌ر ئه‌م بارودخدا خواسته‌کانیان به وونی
خستووته به‌ردم حکومه‌ت. له‌وانه: زیاده‌کردنی مامه‌ستا و کارمه‌ندانی
قوتابخانه‌کان، که‌م‌کردنه‌وه‌ی ژماره‌ی قوتابیان له په‌له‌کان،
چاک‌کردنه‌وه‌ی بینا که‌ن و خراپه‌کان، باشت‌کردنی هه‌لومه‌رجی خو‌ندن،
گه‌یه‌نی بنه‌یه‌ی سیسته‌می پارکه‌رسه‌پ، باشت‌کردنی یارمه‌تی دارایی
قوتابیان، که‌خستنی کاته‌وانه و پشوودان و زیاده‌کردنی بودجه‌ی
خو‌ندنی گه‌ستی. که‌خراوه‌کانی قوتابیان په‌یانوایه‌جه‌به‌جه‌م‌کردنی ئه‌م
خواسته‌نه‌ په‌ویسته‌ی به‌ نزیکه‌ی ۱۰ ملیار یه‌ره بودجه‌ی زیاده‌هه‌یه.

ناٲٲزايٲٲتيٲٲكاني خوٲٲندكاران، بٲٲهي ځٲٲدزينٲٲوي حكومت لٲ چارٲٲسٲري قٲٲيرانٲٲكٲ، لٲ چوارچٲٲوي قوتابخانٲٲكان تٲٲٲٲي و سٲٲتاسٲري فٲٲرٲٲنساي گرتٲٲوٲ. ٲٲٲڙي سٲٲشٲٲمم ٲٲٲي ئٲٲكتٲٲبر، بٲٲٲي ئاماري ٲٲكځٲٲراني ځٲٲپيشاندانٲٲكان، نزيكٲٲي نيو مليٲٲن كٲٲس بٲٲشداريي ځٲٲپيشاندانيان كردوٲٲ؛ لٲ پاريٲٲ بٲٲ تٲٲنيا نزيكٲٲي سٲٲد هٲٲزار كٲٲس ٲٲٲاونٲٲ تٲٲ سٲٲر شٲٲقامٲٲكان. ئٲٲم بٲٲشداريٲٲ فراوانٲٲ نيشانٲٲي ئٲٲوٲيٲ كٲٲ ناٲٲزايٲٲتيٲٲكان لٲ خواستٲٲ تايٲٲتٲٲكاني قوتابيانٲٲوٲ بٲٲرٲو ناٲٲزايٲٲتيٲٲكي گشتيتٲٲر گٲٲش دٲٲكن.

دروشم ګاڼی خپل پيشاندۀ رانيس ناوۀ ګاڼۀ کي ګاڼۀ اړي ټي و سياسي ؤم ناۀ زايۀ تيانۀ دۀ ردۀ ځنۀ: "پارۀ به خوۀ نډن، نۀ ګ به سۀ رکوتکرډن"، "پۀ ليسي ګۀ متر، پارۀ ي زياتر به خوۀ نډن"، "دژ به ګۀ زپۀ رستي و استيي توندۀ و"، "نا به توندوتيزي"، "حکومت دۀ بۀت وۀ امي خواستۀ ګا نمان بداتۀ وۀ" و "بژي ګۀ مۀن". ؤم دروشمانۀ تۀ نيا لۀ لايۀن ؤ و قوتا بيانۀ وۀ بهر ز ناکرۀ نۀ وۀ ګۀ سۀر به حزبۀ ګي سياسي دياريکراون؛ به ګکو ؤم زمووني نايۀ کسان ي و نادادپۀ روړي ګۀ مۀ ګا، به ښک لۀ نۀ وۀ نوۀ لاواني بهر و ګۀ ځنۀ ګرتن لۀ سيستۀ مي سياسي و ئا يووري يا لادۀ ست دۀ بات.

نعم نا زای تیان ل سیستم کدا س ریا نه داو ک ب ر ژ و ندی
س رمایه داران و مان و ی د س اتی سیاسی ل پش پ داویستی کانی
ک م گاو داد نت. کاتک حکومت بودجی خرم تگوزاریه گشتیه کان
ک م د کات و، ب م ل ه مانکا تدا خ رجیه کانی پ لیس، س رکوت و

کارتی سترا تیزیدکانی خی زیاد دکات، ئیتر نا زای تی قوتا بیان
ب ئاسانی ل چوارچووی پرسکانی تایب ب خوندن قیس
نام نیتوو بر و ئوو دچت ک خواست و م سللی سیاسی و
کم مای تی دیک به نیت گ.

بهی فراوانبوونوی نا زای تیکانی خوندنکاران بوی ک
زیاتر ل ۱۹۰۰ خوندنگا ل ک ۳۷۰۰ خوندنگا د رگا کانیان
داخران، ک دکات نزیکی نیوی قوتا بخان ناو ندی و
ئاماد ییکانی فر نسا، بی حکومت ناچاروو ک ب ماوی
هفت یك سرجم خوندنگا ئاماد ییکان داخات. ب مام س ر ای
ئوو فشاری نا زای تیکان حکومتی ناچار کردوو ل بار
چار س ر کانوو گفتوگ بکات. بی پی ای پرتی کان، س باستیان
ل ک رنو، س ر کو زیرانی فر نسا، داوای ل و زیر کان کردوو
پشنیاری چار س ر تا ک تای ئکت ب ر ئاماد بکن. ه رو ها باس
ل بانگه شتکردنی ل ران نونز، و زیری ناوخ، و ئیدوارد ج فری،
و زیری پ رو رد، ب ل پرسینوو ل ئ نجوم نی نیشتمانی کراو.
حکومت ب ب نی داو بودجی پ رو رد ب نزیکی ۱.۲ ملیار ی ر
زیاد بکات و ل بوارکانی دام زرانندی مام ستا، چاککردنوی
بیناکان و گ انکاری ل سیستمی پارک رس پدا ه نگاو بندت. ب مام
ئوی گرنگ، ئوو ی ک تا چ ند ئم ب ب ننان ل قس و
د گوازنوو ب کردار و و مامی است قینای خواستکانی قوتا بیان
د د نوو.

س ر ای ئوو ب ب ننانی حکومت، خ پشانندان کان هشتا ب رد وامن و
رژ ۸ی س پت مبر، چ ندین ناوچی دیکای فر نسا ی گرتوو.
هاوشتی کان ب قوتا بیان روو ل زیادبوون دک کن. کخراو قوتا بی
و خوندکاری کان بانگ وازیان کردو ب مانگرتن و خ پشانندان
ل رژی ۱۳ی ئکت ب ردا.

ب گومان ئم ق یران ت نیا فر نسا ناگرتوو. ل ئیسپانیا،
ئیتا لیا، ئ مانیای، بریتانیا و چ ند و ات کی تری ئ وروپاشدا،
نا زای تی ج راوچر ل دژی گرانی، ک مبوونوی خزم تگوزاری
گشتی کان، ب کاری، نای کسان و خراپی ه لوم رچی زیان ه ی. ل
ز ر ک ل م و اتان دا، ق یرانی ئابووری و سیاسی ل گ ی کتر
گر دراون و فشار کانیان زیاتر ل س ر کر کاران و تو ئ
ک مد رام ت کان ک م م گای.

ز ربی حکومت کانئ وروپا ب پاراستنی قازانج و ب ر ژ و ندی
س رمای داران ک ئ ستا ل د خ کی ق یرانی ئابوریدا گیریان
خواردوو، فر زای کی ج نگیان ب س ر ک م م گادا داس پاندوو و ب ئو
م ب ستش د ستیان کردو ب ت ر خانکردنی بودج ی کی گ ور ب چک و

تفقه منی و سیاست سربازیه کانیان، بارگرانی قیران ک و خرجی
ئم ج نگواریان دخن س ر شانی ج ماوری کرکار و زحم تکش
و زربای خک، ئنجام کشی، هژاری و گرانی و بکاری و
لاوازبونی خزم تگوزاریه گشتیه کان و زیادبونی س رکوت. بیه
نازایه تییه کان تیا ل ن و قوتابیاندا نام نن و؛ بکوو ل ن و
کرکاران، مام ستایان، پرستاران، کارم ندانی ن خ شخان کان،
خان نشینان، ژنان، لاوان و پنا ب رانیشدا س ریان نه داو.

نمون بیه کی گرنگی ئم بارود خ ل ئیسپانیا ویدا؛ کاتک ل ۲۳
سپت مبردا د رکردنی ماری کارمن، ژن کی ۸۷ سا ی کرچی ل
شوق ک ی ک ب ماوی ۷۰ سا تیدا ژیاوو، بوو هی س ره دانی
نازایه تییه کی فراوان ل دژی کشی خانووب ر و کر ی ز ر.
هاو پستی خیه کی کرکار و کمد رامت ل گ و ئ و ژندا ب خرای
فراوان بوو و.

ل و اتانی تری ئ وروپاشدا، نازایه تییه کان شو ی جیاوازیان
هیه، بام ل بنده تدا ز رکیان پیو ندیان ب همان کشی
گشتیه و هیه؛ ل فرانس نازایه تی ل دژی خراپی سیستمی
پرورد و ک مبودج ی خزم تگوزاریه کان؛ ل ئیسپانیا کشی
خانووب ر و کر و نایه کسانیه؛ ل بلجیکا و ئیتا یاش ب شک ل
نازایه تییه کان پیو ندیان ب پرورد و دخی خزم تگوزاریه
گشتیه کان و هیه. هر ئ م ش وایکردو نازایه تییه کان ی ئستای
فرانس و ئیسپانیا و. ب خرای فراوان د ب ت و و ل خواستی
ب شک کی ک م گاو ب ر و خواستی س راس ری و چین و توثر
ب ب شک کان ک م گا ت ش ن ب ست ن و ت ن ت م رکی سیاسیش ب خ و
بگرت. ب نمون دروشم کان دژی خ رجیه گور کان ی پ لیس، دژی
گ زپ رستی و ل پشتیوانیه ی کسان ی و ک م ن، نشان ی ئ و ی ک
ب شک ل خ ک تیا داوای چاکسازیه کی سنووردار ناکن، بکوو
پرسی ئ و ش د خ ن و و ک بودج و سامان و توانای ک م گا ب
ب ر ژ و ندیه ک و ب کام ئامانج ب کار د ه ن رت.

ب کرکاران و ک م نیست کان و ئ و ن و ی ل لاوان ک ب دوا
دنیا یه کی یه کسانتر و نازادتر د گ ن، ئم نازایه تییه
د رف ت کن ب خستن ژرپر سیاری بنه ماکانی سیستمی س رمایه داری.
کاتک ل خ پیشاندا نکاندا سرودی "ئ ن ت رناسیه نا" د گوترت،
و ن ی مارکس ب رز د کر ت و یان دروشمی "بژی ک م ن" د بیستر ت،
ئم د ربه یی ئ و ئار زوو یه ک دنیا یه کی جیاواز ل دنیای ئ م
د خواز ت؛ دنیا یه ک ک تیدا یه کسان ی و خ شگوز رانیی م ر ف کان ل
پش قازانج و ب ر ژ و ندیه س رمایه داران و ب ت، و م ر فایه تی ل
ج ن گ و کوشتار و هژاری و س رکوت دوور ب ت.

لځ ګډتاييدا، ګرنگي ناپايي ګاني فږنسا لځواي ګډ
نیشاني دډن ګډشې پږوږدې و مافي قوتابيان لځ ګډشې ګاني ديکې
ګډمځا ګيا نيي. ئو کاتي حکومت نه توانېت وځامي پډاويستېي
سږتايي ګاني ځک بداتو و لځ جياتي چارښوکرګډني ګډشې ګان
پنا بډ سږکوت بيات، ناپايي ګاني دتوانن فراوانتر بډو و
بګډني ناستي ځځځګرتن لځ هډموو سيستمې دډسډات. لځ و ځو وځو،
هاوېشتي نوان قوتابيان، کرکاران و هډموو توځځ بډشې ګاني
ګډمځا ګرنگي ګډبډني هډي بډ ځبات دډي نايي ګساني و بډ
دروستکرګډني دنياي ګي باشتړ و دادپږوږرانې تر.

نوري بډشير